

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ
[www.philosophical-research.org]

ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ
ΙΣΤΟΡΙΚΟΦΙΛΟΣΟΦΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Α. ΠΙΕΡΡΗΣ

ΚΥΚΛΟΣ ΚΗ΄
ΠΕΡΙΟΔΟΣ 2014 - 2015

Το Νόημα της Ιστορίας

Συμπόσιο

Πέμπτη 12^η Φεβρουαρίου 2015

[Πέμπτο Μανιφέστο επικαιρικό,
Δωρικών Πραγματειών συνέχεια και Συμπόσιο]

ΕΘΝΙΚΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑ
Ή ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΠΡΟΤΕΚΤΟΡΑΤΟ

«ΔΥΝΑΤΗ ΕΛΛΑΔΑ ΜΕ ΕΥΡΩΠΑΪΣΜΟ»

ΕΙΝΑΙ ΓΕΛΟΙΑ ΚΟΡΟΪΔΙΑ –

«ΔΥΝΑΤΗ ΕΛΛΑΔΑ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΖΩΝΗ»

ΕΙΝΑΙ ΠΡΟΔΟΤΙΚΗ ΥΠΟΚΡΙΣΙΑ

*«δίκαια μὲν ἐν τῷ ἀνθρωπείῳ λόγῳ ἀπὸ τῆς ἴσης ἀνάγκης κρίνεται,
 δυνατὰ δὲ οἱ προύχοντες πράσσοσι καὶ οἱ ἀσθενεῖς ξυγχωροῦσιν».*

(Αθηναῖοι Πρέσβεις πρὸς Μηλίους Ἀρχοντες), Θουκυδίδης, V, 89

Το ξέρουμε: αν «επιτύχουν» οι Διαπραγματεύσεις Ευρωζώνης-Κυβέρνησης θα αποτύχει η Ελλάδα. Θα μείνουμε Ευρωπαϊκό προτεκτοράτο.

Η σύγχυση που το Καθεστώς στη χώρα μας και τα ενεργούμενά του στο πολιτικό κατεστημένο καλλιεργούν, συναντά τη σοφή αντίδραση του Λαού. Το Καθεστώς έχει μετατρέψει τις ηγετικές ομάδες της χώρας σε ανδρείκελα της αναξιοκρατίας του. Έτσι πνευματική, εκκλησιαστική, δικαιοσύνη και οικονομική ηγεσία έχουν καταστήσει άβουλα όργανα του αντεθνικού Καθεστώτος. Μένει όρθιος μόνο ο Λαός, στερεά ενιδρυμένος στο ένστικτό του.

Το Καθεστώς και τα Ενεργούμενά του διαχέουν θολούρα για να κρύψουν τα σκοτεινά τους βυσοδομούμενα.

Σύγχυση Μέγιστη Στρατηγικού Στόχου: Το Κατεστημένο μιλάει για όραμα Ηνωμένης Ευρώπης. Αυτό συνιστά καθαρή Προδοσία. Ηνωμένη Ευρώπη σημαίνει κατάλυση της εθνικής ανεξαρτησίας.

Σύγχυση Μέγιστη Πολιτικής: Το Κατεστημένο, γνωρίζοντας ότι το όραμα της Ηνωμένης Ευρώπης είναι μια ξεπατωμένη ιδεοληψία, επιλέγει να είναι η χώρα παρίας στην ψευδεπίγραφη Ηνωμένη Ευρώπη της Ευρωζώνης για να μπορεί να πίνει το αίμα του Λαού.

Ο Schäuble, επικαλούμενος τον Goethe, έχει φυσικά δίκαιο και καλά το είπε: **φτιάξε σωστά και τακτοποίησε το σπίτι σου κι έτσι θα φτιάξει η γειτονιά.**

Πρώτον, λοιπόν, δεν υπάρχει κοινό Ευρωπαϊκό σπίτι – αυτή η γελοία παραφροσύνη να πάει στα σκουπίδια. Υπάρχει Ευρωπαϊκή γειτονιά για τους Γερμανούς. Μια κοντινή τοπικά και χαρακτηρισιολογικά Ευρωπαϊκή γειτονιά, και μια ευρύτερη που περιλαμβάνει το πλείστον της γεωγραφικής Ευρώπης. Και υπάρχει η δική μας γειτονιά, η καθ' ημάς Ανατολή, το πολυδύναμο ΒαλκανοΜικρασιατικό πεδίο.

Υπάρχει η γειτονιά του Ρήνου. Και υπάρχει η γειτονιά των Στενών και του Αιγαίου.

Σπίτι μας είναι η Ελλάδα. Γειτονιά το ΒαλκανοΜικρασιατικό Πεδίο. Άλλη πόλη είναι η Ευρώπη. Το Ευρώ, ένα τερατούργημα τεχνητότητας.

Επί πλέον, το Ευρώ δεν είναι Ευρωπαϊκό κερτημένο, ούτε καν συστατική Ευρωπαϊκή υπόθεση, πολύ περισσότερο δεν είναι Ευρωπαϊκό ιερό και όσιο! Είναι απλή διακρατική συμφωνία ανεξάρτητων και κυρίαρχων χωρών, μέχρι τώρα της Ευρώπης. Καμμία υποχρέωση ή εξαναγκασμός μιας χώρας να μπει στην Ευρωζώνη ή να παραμείνει σε αυτήν, αν δεν την συμφέρει. Και πάλι ο Schäuble έχει δίκαιο.

Όποιος δεν ξεκινάει από τις φανερές αυτές αλήθειες και μιλάει ή πράττει πολιτικά, απλά φλυαρεί και μαλακεύεται.

Όποιος πολιτικός λοιπόν εδώ στην εξουσία δεν κόψει άμεσα και άγρια κεφάλαιο χρέους (όχι ευφημισμούς «ελάφρυνσης»), όποιος έχει στόχο («αντί παντός αντιτίμου και με κάθε θυσία» !) να μείνει η χώρα στο Ευρώ αντί να βγεί με μέθοδο και τάξη αμέσως, και όποιος δεν ξεριζώνει άμεσα τη στενή ολιγαρχία – μας κοροϊδεύει. Τελεία και παύλα.

Ο Λαός με το αδιάφθορο ένστικτό του γνωρίζει την αλήθεια. Βοηθάμε φωτίζοντας την πραγματικότητα και διαλύοντας το καταχεόμενο σκότος της καθεστωτικής προπαγάνδας.

Ο Λαός θέλει Δύναμη για να είναι Υπερήφανος.

Ένα και Μέγα:

Χωρίς Δύναμη δεν υπάρχει ελευθερία, χωρίς ελευθερία δεν υπάρχει εθνική ανεξαρτησία, ούτε δημοκρατία, ούτε ευημερία.

Ένα Άλλο και Μέγα:

Χωρίς ουσία δεν υπάρχει περι-ουσία, χωρίς ρίζες δεν υπάρχει βλαστός, χωρίς ιδιοταυτότητα δεν υπάρχει Δύναμη. Τα συγκριτικά πλεονεκτήματα κάθε πράγματος πηγάζουν από αυτό που είναι το κάθε τι, όχι από αυτό που είναι κάτι άλλο. Με άλλα λόγια: Ο πιθηκισμός είναι ολέθρια συνταγή προόδου.

Ένα Τρίτο και Μέγα:

Ελληνισμός και Ευρωπαϊσμός είναι ασύμβατα μεγέθη. Ασύμβατα πολιτισμικά, γεωπολιτικά και ιδιοσυγκρασιακά. Δυνατή Ελλάδα μέσα στην Ευρωπαϊστική Ευρώπη είναι αντίφαση στους όρους.

Υψηλό Συμπέρασμα: Δεν υπάρχει για μας Κοινό Ευρωπαϊκό Σπίτι. Υπάρχει το Σπίτι μας που πρέπει να χτίσουμε στα ισχυρά θεμέλια της πολιτισμικής ταυτότητάς μας (και όχι στον Ευρωπαϊκό πολιτισμό), στο στέρεο έδαφος της γεωπολιτικής περιφέρειάς μας (και όχι στις Βρυξέλλες και τον Ρήνο) και με ένα σύστημα ταιριαστό στη φυσιγνωμία του περιούσιου Λαού μας (και όχι με κανένα ανόητα τεχνητό Ευρωπαϊκό κεκτημένο).

Φτιάχνουμε πρώτα το Σπίτι μας και βάζουμε την τάξη που εμείς θέλουμε στην οικογένειά μας. Αυτή είναι η απόλυτη προτεραιότητα. Σταματάμε τη γελοία και αντιφατική φλυαρία για «Ευρώπη». Πραγματική Ευρώπη είναι τώρα μια ασταθής ισορροπία μεταξύ του Αγγλικού Μοντέλου της ευρείας χαλαρής Κοινής Αγοράς και του Γερμανικού Μοντέλου της στενής ισχυρής Συνέργειας.

Δεν είναι θέμα καλού και κακού. Είναι θέμα της λογικής των πραγμάτων αφ' ενός και των εθνικών συμφερόντων αφ' ετέρου. Είναι συμπεριφορά ζηλόφθονου επαίτη να τα βάζουμε με την Γερμανία για το κακορίζικο σπίτι του Καθεστώτος μας. Είναι ντροπή. Πάψτε επί τέλους να μας εξευτελίζετε όλοι οι πολιτικάντηδες. Δεν μας φταίει η Γερμανία τώρα, η Αμερική χθές, η Οθωμανική Αυτοκρατορία

προχθές. Μας φταίει το Καθεστώς της Φαυλοκρατίας και στενής ολιγαρχίας. Η Γερμανία είναι σύμμαχός μας για να απαλλαγούμε από αυτό. Για την απελευθέρωσή μας.

Πρώτα απλές και καθαρές αλήθειες, μετά η ανάλυση.

Τι λέει η πραγματικότητα;

Η πραγματικότητα λέει ότι το Ευρώ ως κοινό νόμισμα των χωριστών κρατών είναι ένας οικονομικός παραλογισμός που λειτουργεί αναγκαία όπως λειτούργησε, δηλαδή υπέρ των ισχυρότερων οικονομιών.

Η πραγματικότητα λέει ότι, όπως αναμενόταν, η είσοδος της Ελλάδας στην Ευρωζώνη επέτεινε όλες τις παθογένειες του ΝεοΕλληνικού Συστήματος, και οδήγησε στην παρούσα τερματική κρίση.

Η πραγματικότητα λέει δηλαδή ότι η τελική αιτία της Κρίσης είναι η ένταξη της Ελλάδας στο Ευρώ.

Η πραγματικότητα επίσης λέει ότι η διαχρονική αποτυχία της χώρας έχει συστημική προεξέχουσα αιτία, την πολιτισμική, γεωπολιτική και κρατική αλλοτρίωση.

Η πραγματικότητα λέει ότι η Ελλάδα θα βγει από το Ευρώ γιατί αυτό είναι ζωτικό συμφέρον της και ταυτόχρονα ζωτικός παράγων σταθεροποίησης μιας σκληρής Ευρωζώνης δυνάμενης να ανταγωνισθεί στο παγκοσμιοποιημένο σύστημα. Το θέμα είναι πότε και υπό ποιες συνθήκες. Και γι' αυτό θα υπάρξουν τεράστιες ευθύνες.

Εξηγημένα πράγματα.

Η πραγματικότητα λέει ότι άλλο Ευρωζώνη και τελείως άλλο Ευρωπαϊκή Ένωση. Η Ευρωζώνη είναι μια τεχνητότητα που θα διαλυθεί στη μορφή που έχει. Βρισκόμαστε στη διαδικασία εξορθολογισμού και μετασχηματισμού της.

Η πραγματικότητα λέει ότι η Γερμανική στρατηγική για την ισχυροποίηση της εξορθολογισμένης και ανταγωνιστικής Ευρωζώνης είναι οικονομικά και πολιτικά σωστή. Όποια χώρα ταιριάζει με αυτή καλώς. Όποια δεν αρμόζει κακώς βρίσκεται εκεί. Κάνει κακό στον εαυτό της και αποτελεί βαρίδι για μια ορθολογική Νομισματική Ένωση ομοίων.

Η πραγματικότητα λέει ότι Ελλάδα και Γερμανία έχουν κοινό συμφέρον στην έξοδο της Ελλάδας από το Ευρώ. Γενικά το αρχέτυπο των υγιών και στενών πολιτικών σχέσεων μεταξύ των δυο χωρών ανακαλύπτεται στον αντιθετικό ισχυρό συνδυασμό Κλασσικής Μορφής και Ρομαντικής Διέγερσης. Γερμανία και Ελλάδα είμαστε συμπληρωματικοί πόλοι. Στη παρούσα συγκυρία είμαστε φυσικοί σύμμαχοι.

Αυτά τα προφανή. Πάμε παρακάτω.

Το Καθεστώς που καταπιέζει τη χώρα, και το υπηρετικό του πολιτικό σύστημα ξέρουν μια και μόνο στρατηγική στις Διεθνείς Σχέσεις: **τον Πατριωτισμό της Επαιτείας.** Οι εκπρόσωποί του στην Ηγετική Αναξιοκρατία φοράνε την μια φορά νοερά αρχαία ιμάτια, άλλοτε βυζαντινές στολές, ενίοτε θυμούνται τις φουστανέλες και πάντοτε σκύβουν δουλικά ντυμένοι στα ασουλούπωτα ευρωπαϊκά κουστούμια με ή χωρίς γραβάτα και επικαλούνται τα Ελληνικά «δίκαια», φανερό το τελευταίο απόδειξη ότι απλά ζητιανεύουν με τις ιθαγενείς στολές τους και τον Ευρωπαϊκό πιθηκισμό τους.

Σύμβολα αυτού του εξευτελισμού είναι το νέο Μουσείο της Ακρόπολης, η επιχείρηση Αμφίπολη και η υποδοχή του Αγίου Φωτός με τιμές Αρχηγού Κράτους! Εδώ πολιτική, ακαδημαϊκή και εκκλησιαστική εξουσία διαπλέκονται εις γελοιοποίηση της Ελλάδας.

Το Καθεστώς είναι σαν ξένη κατοχή στη Χώρα. Κοιτάει τα συμφέροντά του σε αντίθεση προς το εθνικό συμφέρον. Το θεμελιώδες Στρατηγικό Δόγμα του από το 1955 είναι ένας φονταμενταλιστικός Ευρωπαϊσμός στη γεωπολιτική και την οικονομία. Ο πολιτισμικός Ευρωπαϊσμός του είναι δεδομένος. Αυτό το στρατηγικό δόγμα του επιτρέπει να συντηρείται, παρόλο που είναι ανίκανο, παρασιτεύοντας στον Λαό. **Επαίτης έξω και παράσιτο μέσα. Αυτά ξέρει μόνο να κάνει.** Η ύπαρξή του είναι καταστροφή για την Ελλάδα.

Ελλάδα είναι η τριπλή ενότητα του Ελληνικού Πολιτισμού, του χώρου της καθ' ημάς Ανατολής και του Λαού, η τρισυπόστατη ουσία Ελληνισμού, Γεωπολιτικού πεδίου και Λαϊκής Ψυχής.

Και κατά της Ελλάδας εγκλημάτησε προδοτικά το Καθεστώς. **Πρώτον**, ασχήμυνε την κλασσική ταυτότητα του πολιτισμού μας με φτιασίδωμα Ευρωπαϊκό. **Δεύτερον**, κράτησε διασπασμένη τη γεωστρατηγική δυναμική του περιφερειακού μας πεδίου. Και **τρίτον**, κόλλησε σαν βδέλλα στον Λαό ρουφώντας το αίμα του.

Αποτέλεσμα ήταν η πολιτιστική καθίζηση του ΝεοΕλληνισμού, αφού η διττή παρακαταθήκη Σολωμού και Κάλβου έμειναν άγονες, η κλασσική παιδεία εξευρωπαϊσθηκε και αλλαξοπίστησε, η δε βυζαντινή παράδοση και η ορθοδοξία κατήνησαν Καθεστωτικά εργαλεία επιβολής.

Αποτέλεσμα ήταν η ταπεινωτική αποδυνάμωση της χώρας, αφού τα «εθνικά» συμφέροντά της εναποτέθηκαν στις βουλές του ξένου προς τον χώρο μας Ευρωπαϊκού Διευθυντηρίου.

Αποτέλεσμα ήταν η παταγώδης οικονομική αποτυχία αφού το Καθεστώς μεν συσσώρευε λανθασμένη πολιτική επί λανθασμένων πολιτικών, ο δε Λαός κατέφυγε στο σωτήριο του ενστίκτου του και «εθελοκάκησε» Ηροδότη, συστέλλοντας τη δημιουργικότητά του στο ελάχιστο της προσπάθειας και αρνούμενος να συνεργασθεί με το

παρασιτικό Καθεστώς. Η κατρακύλα έφτασε με την κρίση στην τερματική της κατάσταση.

Το ΝεοΕλληνικό Κράτος είναι πια ένα προφανώς αποτυχημένο Κράτος.

Η έσχατη αδυναμία και στους τρεις βασικούς συντελεστές εθνικής ισχύος (Πολιτιστικής, Στρατιωτικής, Πολιτικοοικονομικής) εκμηδένισε την ανεξαρτησία της χώρας, κατέστησε διάτρητο μανδύα καθεστωτικής αυθαιρεσίας την Ελληνική Δημοκρατία και κατακρήμνισε το βιοτικό επίπεδο του Λαού. Μαζί η Εθνική Υποτέλεια, η Ανελευθερία και προπαγάνδα και η Δυσπραγία ταπείνωσαν βαθύτατα τον Περιούσιο Λαό. **Ανεξαρτησία, Δημοκρατία και Ευημερία πάνε μαζί. Γιατί Ευδαιμονία χρειάζεται Ελευθερία για να δημιουργηθεί και να στηριχθεί, η Ελευθερία δε προϋποθέτει την Ευψυχία που απορρέει από Δύναμη. Χωρίς Υπερηφάνεια του Λαού δεν μπορεί να συσταθεί Εθνικός Αυτοπροσδιορισμός, ούτε πραγματική Δημοκρατία, ούτε ενεργή Δημιουργικότητα για το καλύτερο. Υπερηφάνεια δε χρειάζεται Δύναμη για να φυτρώσει, βλαστήσει και ανθίσει.**

Καταλήγουμε αναγκαία στη Δύναμη.

Για τον Ελληνισμό Δύναμη δεν είναι αυθαιρεσία του υποκειμένου αλλά η περι-ουσία της ανθρώπινης ουσίας κατά τον πολλαπλό καταμερισμό των δυνατοτήτων της. Δύναμη είναι η ετοιμότητα της ουσίας να εξωτερικευθεί, η προβολή της ικανότητας προς ενέργεια δημιουργική.

Αυτή η ετοιμότητα της τέλει ουσίας που έχει φτάσει στα όριά της είναι η κλασσική αριστεία.

Υπερηφάνεια χωρίς Δύναμη δεν γίνεται. Ούτε αξιοπρέπεια.

Ούτε δικαιοσύνη. Γιατί Δίκαιο σε ένα φυσικό σύστημα ευσταθούς ισορροπίας είναι η κατανομή κατ' αξίαν, δηλαδή ανάλογα

προς την αντικειμενική χρησιμότητα, συνεπώς προς τη Δύναμη ως ικανότητα και «αριστεία».

Για να αποκτήσει τη φυσική του Υπερηφάνεια ο Λαός μας χρειάζεται να γίνει Δυνατή η Ελλάδα. Η Ελλάδα στην τριπλή της υπόσταση.

Και πρώτα η πολιτιστική της ταυτότητα. Η συνέχεια από τη Μινωική εποχή στη Δημοτική Παράδοση αποκαθίσταται εύκολα σαν ζώσα πραγματικότητα στη Λαϊκή Ψυχή με την οικεία γενική «παιδεία». Ο Ομφαλός της ουσίας μας είναι φυσικά το Κλασσικό Ύψος. Ριζώνοντας στον Ελληνισμό αντλούμε όλη την απαραίτητη ενέργεια για αυτόφωτο πολιτισμό. Αυτή η διαδικασία είναι βέβαια μακροχρόνια, αν και αρχίζει να αποδίδει ανθούς ευθύς μετά μια αποφασιστική τροπή: Πετάμε τα αρχέτυπα του Ευρωπαϊκού Πιθηκισμού και ξεμαγαρίζουμε από τα γελοία τους φτιασιδώματα της φυσικής ομορφιάς μας. Ξεκινάμε λοιπόν κανονικά με καθαρμούς και προβαίνουμε στις φανερές μυσταγωγίες του διαχρονικού Ελληνισμού υπό όλες τις μορφές του, την κορυφαία και τις συμπληρωματικές.

Μετά η γεωπολιτική λογική. Η Ελλάδα ανήκει στο πολυδύναμο ΒαλκανοΜικρασιατικό γεωπολιτικό πεδίο με τις εξακτινώσεις του. Ο συντονισμός του πεδίου με δημιουργική στρατηγική επωφελούς για το πεδίο και για τη χώρα στο πεδίο, είναι πρώτη προτεραιότητα στον επαναπροσδιορισμό του Στρατηγικού Δόγματος της χώρας. Μαζί με αυτή την προτεραιότητα συνεργεί και η αρχή του ισχυρού συντονισμού προς το παγκόσμιο μονοπολικό πεδίο. Που σημαίνει προεξεχόντως στρατηγική συνεννόηση με τις ΗΠΑ, εστία και έδρα του οικουμενικού άξονα. Το παγκόσμιο πεδίο πιέζει αφ' εαυτού προς περιφερειακούς συντονισμούς.

Η θέση μας στη συνολική Ευρωπαϊκή Ένωση είναι δεδομένη, και το συμφέρον της χώρας ευρίσκεται στην τακτοποίηση μιας χαλαρής Ένωσης Κοινής Αγοράς, κατά το Αγγλικό Σχέδιο. Μόνο το Καθεστώς πρόβαλε την

ιδεοληψία της Ευρωπαϊστικής ολοκλήρωσης για να απομυζά τον λαό στο εσωτερικό και να επαιτεί στην Ευρώπη. Ειδικές σχέσεις θα πρέπει να έχουμε προς Γερμανία και Ρωσία, όπως και προς την ενδοχώρα της Ανατολικής Μεσογείου. Όλοι αυτοί όμως οι συσχετισμοί για να ενεργοποιούνται δυναμικά, πρέπει να λειτουργούν σε ένα πλαίσιο πρωτίστως περιφερειακής συνεννόησης και συνέργειας αφενός, στενού συντονισμού προς το Αμερικανικό μονόπολο αφετέρου. **Το Στρατηγικό Δόγμα του Καθεστώτος πρέπει να πεταχτεί στον κάλαθο των αχρήστων για να ξαναποκτήσει στρατηγική σημασία η χώρα ανάλογη προς τη γεωπολιτική της ταυτότητα.**

Αλλά η ορθότητα μιας στρατηγικής χρειάζεται την Ισχυρά Χείρα για να αποδώσει καρπούς. Χωρίς Δύναμη οι εξυπνότεροι, ακόμη και φρονιμότεροι, συνδυασμοί παραμένουν τελικά ανενεργοί. Κανείς δεν υπολογίζει και δεν ενδιαφέρεται να συνάψει ουσιαστικές σχέσεις με έναν αδύναμο, δηλαδή με έναν άχρηστο. Και όπως η αληθινή οικονομική επιφάνεια και ακμή δεν βασίζεται στον πλούτο αλλά στην τέχνη να χρησιμοποιείς αποδοτικά τον πλούτο, έτσι και η ενεργός στρατηγική ισχύς δεν συνίσταται σε φυσικά πλεονεκτήματα γεωγραφίας και γεωλογίας, αλλά στη δύναμη αξιοποίησης τέτοιων πλεονεκτημάτων.

Η Δύναμη δε είναι πολύ συγκεκριμένη: πολιτιστική, στρατιωτική και πολιτικοοικονομική.

Προείπα για την πολιτιστική στην περίπτωση μας. Άμεση προτεραιότητα είναι να ενισχυθεί επίσης η στρατιωτική. Η γελοιότητα της «ασφάλειας» μέσω «Ευρώπης» πρέπει να σταματήσει – η γελοιότητα ταίριαζε με τους οσφυοκάμπτες βιαζόμενης θεραπεινίδος, με όλα μεν τα «δίκαια» δικά της, αλλά όλη την πραγματικότητα των άλλων.

Μένει η τρίτη συνιστώσα της Εθνικής Ισχύος, η Οικονομία. Ο Λαός μας είναι προικισμένος, από κλίμα, χώρο και πνεύμα. Έχει ισχυρό υπαρξιακό βίωμα που τον κάνει να είναι έντονα

ατομοκεντρικός. Ο Ελληνικός Λαός είναι μοναδικά «αριστοκρατικός» (με την αρχαία, όχι την ελιτίστικη, έννοια του όρου). **Τέτοιος χαρακτήρας δρα πάντα για την καταξίωσή του πάνω απ' όλα. Μέγιστο κίνητρο είναι να φτάσει στα όρια τις δυνατότητές του ως άτομο. Ο Έλληνας έχει μέσα του τον τόνο του Αχιλλέα. Το αγωνιστικό ιδεώδες της ζωής του είναι έμφυτο από τον καιρό του Ομήρου και του Ησιόδου. Χρειάζεται ένα πολυμερισμένο σύστημα-πλαίσιο σαν το ποικίλο φυσικό τοπίο του χώρου του.**

Οι τοπικές κοινωνίες έπαιξαν διαχρονικά αποφασιστικό ρόλο στην κατανομή των συγκριτικών πλεονεκτημάτων του – από τις αρχαίες Πόλεις-Κράτη μέχρι τις κοινότητες της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Ο οικονομικός πολυμερισμός του Ελληνικού στοιχείου στην τελευταία ιδίως περίοδο της νεώτερης Αυτοκρατορικής οργάνωσης του γεωπολιτικού χώρου μας, υπό τη φρόνιμη διαφοροποίηση των κατά μέρος ρυθμιστικών πλαισίων, είναι παράδειγμα ορθολογικής οικονομικής συγκρότησης για το Νέο Κράτος που περιμένει να ιδρυθεί, όπως υποδειγματικός για αυτό είναι και ο πολυσχιδής πολιτειακός καταμερισμός της κρατικής εξουσίας στις ΗΠΑ. Με την ενεργοποίηση του πνεύματος «αριστείας» του Λαού μέσα σε ένα θεσμικό πλαίσιο της αρεσκείας του, θα ισχυροποιηθεί η παραγωγική λειτουργία της εθνικής οικονομίας, ώστε να μπορεί να αντέξει τους επερχόμενους κλυδωνισμούς από τη χρηματοπιστωτική ανισορροπία του παγκόσμιου συστήματος. Έτσι οικοδομείται, εύκολα σε δυσχερείς συνθήκες, η οικονομική ισχύς της Χώρας.

Υψηλός Πολιτισμός γνήσια Ελληνικός, εναρμονισμένος προς τη Λαϊκή Ψυχή. Στρατιωτική Δύναμη ως όργανο της Στρατηγικής της γεωπολιτικής μας ταυτότητας. Ακμάζουσα παραγωγική Εθνική Οικονομία. Ιδού τι σημαίνει Δυνατή Ελλάδα. Τα άλλα είναι ή ηλίθιες φλυαρίες ή πρόστυχη προδοσία. Συνήθως, στο Κατεστημένο μας, και τα δυο.

Και πώς αρχίζει επιτέλους στα σοβαρά, η πολυπόθητη ανάταση και ανάσταση;

Με ασυνέχεια στην κρατική υπόσταση του ΝεοΕλληνισμού. Κάνουμε τομή. Με πέλεκυ ξεριζώνουμε ταυτόχρονα Ολιγαρχία, Ευρώ και Χρέος. Τα τρία τέρατα που τρώνε τις σάρκες της Ελλάδας. Τίποτε δεν γίνεται χωρίς αυτή την αρχή. Ο καταϊωνισμός φοβικού προπαγανδιστικού φαφλατισμού του Καθεστώτος και των θαλαμηπόλων του του πολιτικού κατεστημένου είναι απλά και σκέτα μαλακότητες. Τα μεγάλα πράγματα θέλουν μεγάλες σκέψεις και πράξεις – και όχι καλούς ή κακούς συμβιβασμούς.

Ο Λαός στη θυμοσοφία του ξέρει και περιμένει. Ζυγίζει τώρα αυτούς που τον κοροϊδεύουν. Το θείο και το πεπρωμένο του Ελληνισμού οδηγεί το Καθεστώς σε αδιέξοδο. Όλο και περισσότερο ξεφτιλίζεται.

Προσέξτε.

Το 1893 το ΝεοΕλληνικό Κράτος χρεωκόπησε: απέτυχε και απώλεσε την Εθνική Ανεξαρτησία. Το 1896 έγιναν στην Αθήνα οι πρώτοι Ολυμπιακοί Αγώνες της σύγχρονης εποχής: φιγούρες εξευτελισμού. Το 1897 συνετρίβη στον Πόλεμο: πλήρης αδυναμία.

Και πάλι.

Το 2004 το ΝεοΕλληνικό Κράτος διοργάνωσε για δεύτερη φορά Ολυμπιακούς Αγώνες στην Αθήνα: καμώματα γελοίας μεγαλομανίας. 2004, 2007 επανάληψη της εξωτερικής πολιτικής 1955: στρατηγικός εκμηδενισμός της χώρας, ισοδύναμος προς συντριπτική στρατιωτική ήττα. Το 2010 το Κράτος στην ουσία χρεωκοπεί: απώλεια εθνικής ανεξαρτησίας, κατρακύλα βιοτικού επιπέδου. Από μέλος της λέσχης των «καθώς πρέπει» Ευρωπαίων, υπηρετικό προσωπικό της.

Η ομοιότητα των δύο τριμερών επεισοδίων στη διαρκή αποτυχία του Καθεστώτος είναι φανερή.

Την προηγούμενη φορά ήρθε η Μεγάλη Στρατιωτική Επανάσταση του Λαού το 1909. Τα πράγματα πήγαν να μπουν στη σωστή θέση τους, για την Ελλάδα, αλλά η Ανάσταση δεν έγινε κυρίως εξαιτίας της αναποφασιστικότητας της Νέας Πολιτικής Ηγεσίας τότε να συγκρουσθεί απόλυτα με το Καθεστώς της Ολιγαρχίας και το ΝεοΕλληνικό Κατεστημένο, την Ηγετική Αναξιοκρατία.

Η Ελλάδα χρειάζεται παρόμοια τομή ασυνέχειας τώρα. Για την ίδρυση επιτέλους πραγματικά Ελληνικού Κράτους – για τον Ελληνισμό, τον Χώρο μας και τον Λαό!

Αλλά τομή ασυνέχειας και νέα αρχή θέλουν σοφία και γενναιότητα. Και υπαρκτή αυθεντικότητα στην ουσία του Ελληνισμού.

[Γνώση και πρόγνωση πάνε μαζί. Στις 31 Δεκεμβρίου 2000 δημοσιεύτηκε

άρθρο μου σε τοπική εφημερίδα με τίτλο «Ο Παραλογισμός του Ευρώ».

Ευρίσκεται στον ιστότοπο του Ινστιτούτου

www.philosophical-research.org,

τμήμα «Varia», κατηγορία «Ευρώ: Πρόγνωση και Εξελίξεις»]

Απόστολος Πιερρής

Δωρικές και Ολυμπιακές Μελέτες

*Η Ανάδυση της Μορφής
στα Ορειχάλκινα Ειδώλια της Ολυμπίας*

III.

Ο Άλτης

11 Φεβρουαρίου 2015

Οι «Απόλλωνες» της Ολυμπίας δείχνουν την ανάδυση της Μορφής στη Δωρική, ειδικότερα Σπαρτιατική, καταγωγή της. Τα αρχαιολογικά δεδομένα εναρμονίζονται με τις φιλολογικές μαρτυρίες που καταγράφουν μια ιδιαίτερη Σπαρτιατική πλαστική σχολή, μαθητών του Δίποινου και Σκύλλιδος, ενεργό προς το τέλος του 8ου π.Χ. αιώνα, της οποίας πολλά έργα ήσαν αφιερωμένα ακριβώς στην Ολυμπία.

Αμέσως μετά την ομάδα των «Απολλώνων» εμφανίζεται στην Ολυμπία ένα έξοχο δείγμα γραφής της νέας πλαστικής Μορφολογίας στο επόμενο στάδιο ανάπτυξής της, IV Bericht, Tafeln 47-50. Το αγαλματίδιο (σωζόμενο ύψος 23 cm, θραυσμένο το κάτω μέρος των άκρων ποδών από το σημείο αμέσως πάνω από τους αστραγάλους) παριστά νεαρό ιδιαίτερης φυσικής τελειότητας πλαστουργημένο με τη ζωντανή και ολοκληρωμένη ενέργεια του νέου πνεύματος.

Η Μορφή δένει περιγραμματικά μέσα σε ένα επιμηκυμένο καθ' ύψος 8. Μια καμπύλη κατέρχεται εκατέρωθεν στις πλευρές από την κορυφή της κεφαλής, κυρτώνεται προς τους ιδιαίτερα, σχεδόν υπερβολικά, πλατείς ώμους και στενεύει στην εσφηκωμένη μέση, από όπου νέα καμπύλη σύρεται προς τα κάτω, κυρτώνεται προς τους γοφούς και (αναλόγως της όψης που βλέπεται) τα γόνατα, και κλείνει στα κάτω άκρα που πατούσαν στο έδαφος ακριβώς δίπλα το ένα στο άλλο. Στις 4 αυτές καμπύλες κύρτωσης που περι-ορίζουν την κορμοστασιά προστίθενται δυο άλλες που σχηματίζουν τη ροή των χεριών από τους ώμους προς τα σημεία περί την ήβη όπου σφιγμένα δάκτυλα σε πυγμή κρατούν αντικείμενα σπασμένα και χαμένα τώρα.

Η γενική περιγραμμάτικη ενότητα εξειδικεύεται με επιμέρους ορίζουσες καμπύλες όπου η ροή της ισχυροποιείται με αδρές καμπυλώσεις, όπως στις πλάγιες όψεις η γραμμή από τη μέση στους σφαιροειδείς γλουτούς, τους εντεταμένους μηρούς και κνήμες μέχρι αστραγάλων. Ή πάλι, στην οπίσθια όψη, η γλαφυρή σύνθετη καμπύλη από τις μασχάλες μέχρι τα άκρα πόδια.

Η διάρθρωση του σωματότυπου υπακούει και στις δύο αρχές που ήδη ανέλυσα: την αρχή του ορίου-πέρατος ως σθεναρής συμπερίληψης της μορφής, και την αρχή της τεκτονικής συγκρότησης με ισχυρώς διαφοροποιημένα μέρη-μέλη του όλου οργανισμού.

Έτσι μαζί με τις περιγραμμάτικες, περι-γραφικές ενοποιές ροές, συνυπάρχει και τονισμός μυϊκών μελών ενός καλογυμνασμένου σώματος: βραχίονες, γλουτοί, μηροί, κνήμες και μυογραφία του στέρνου, ακόμη και οι ωλένες δείχνουν μυϊκή ένταση. Το στυλιζάρισμα πάντως παραμένει. Οι θηλές στο στήθος τοποθετούνται συμβολικά περισσότερο και επί τη βάση «ωραιοποιητικής» μάλλον αρχής, όπως επίσης ακολουθείται και η δια-κοσμητική σχηματοποίηση των μυών του στήθους που απαντάται στην ομάδα των «Απολλώνων».

Η επικράτηση της Μορφής εμφανίζεται και από την προχωρημένη «δοκοποίηση» του ειδωλίου, την ισχυρή του μετωπικότητα. Το βάθος είναι λίγο σε σχέση με το πλάτος του αγαλματιδίου. Εντούτοις οι πλάγιες όψεις είναι επίσης και αυτές ισχυρά μορφοποιημένες. Ο νεαρός χρονολογείται περί το 700 π.Χ., στην τροπή των αιώνων ή την αρχή του 7ου.

Τη ρεαλιστική φυσικότητα της γεωμετρικής εποχής δίνει, υπό την κυριαρχία πάντως του Δωρικού πνεύματος στην πρωτοαρχαϊκή μορφή του, η ασυμμετρία δεξιού-αριστερού του αγαλματιδίου. Το αριστερό χέρι είναι πιο απομακρυσμένο από το σώμα, και συνεπώς κάμπτεται διαφορετικά και περισσότερο, κρατώντας αυτό που είχε στη σφιγμένη

παλάμη λίγο ψηλότερα από την αντίστοιχη θέση του δεξιού χεριού, που είναι πιο κοντά στον κορμό και τραβηγμένο λίγο πιο πίσω στον κεκαμμένο αγκώνα. Η ασυμμετρία είναι τέτοια που κάνει τους δυο βραχίονες να είναι σχεδόν παράλληλοι στην ελαφρά πλάγια, ως προς την κατακόρυφο, κατεύθυνσή τους. Αντίστοιχη είναι η ελαφρά σιγμοειδής (S) καμπύλωση της ραχοκοκαλιάς. Αντίστοιχη επίσης φαίνεται να είναι η ελαφρά ανύψωση του αριστερού γόνατος – σαν να εδράζεται περισσότερο η φιγούρα στα δεξιά. Τα γόνατα είναι ελαφρώς κεκαμμένα – τα οποία λιγάκι αποστασιοποιούνται μεταξύ τους ενώ τα άκρα πόδια είναι ενωμένα από τους αστραγάλους και κάτω.

Τονίζονται ιδιαίτερα οι πλατύτατοι ώμοι, και με ένα εντυπωσιακό άνοιγμα προς τα πάνω του στήθους, ένα σύστοιχο ανάπτυγμα της πλάτης, μια διεύρυνση μέχρι τον μυχό των μασχαλών που πλησιάζει πολύ κοντά στην οριζόντια έκταση της άνω επιφάνειας των ώμων .

Η κεφαλή είναι σχετικά μεγάλη, και η απόσταση από το Δαιδαλικό ύψος σημαίνεται από το ότι έχει επαρκές βάθος. Όψη και αυτιά είναι καλοσηματισμένα. Ταυτοχρόνως όμως τα αυτιά είναι πολύ πίσω τοποθετημένα σχετικά με μια νατουραλιστική θεώρηση της πλάγιας όψης. Η Μορφή κυριαρχεί στην απόδοση της ουσίας, ο ρεαλισμός στην απόδοση της φυσικότητας υπακούει.

Ιδιαίτερες είναι οι καμπύλες από την άκρη της μύτης προς την εξωτερική άκρη των οφθαλμών: χαρακτηρίζονται από ισχυρή καμπύλωση στο έσω άκρο των ματιών, ενώ οι καμπύλες κατεβαίνουν χαμηλά στο έξω άκρο τους. Τα μάτια είναι μεγάλα, η βάση της μύτης πλατιά, όπως και το στόμα. Το πηγούνι καμπυλωτό και αρκετά προτεταμένο. Ο νεαρός έχει μακριά μαλλιά που κρέμονται σε τέσσαρες πλεξούδες, που πέφτουν συμμετρικά δύο στο στήθος και δύο (θραυσμένες τώρα) στην πλάτη.

Τα μακριά μαλλιά, οι πλατείς ώμοι και το γυμνασμένο σφριγηλό σώμα ταιριάζουν απόλυτα στην εικόνα του πρωθήβη κραταιού Απόλλωνα από τον Ομηρικό Ύμνο στον Μέγα Άνακτα.

Η στάση του ειδωλίου θεωρήθηκε ήδη από την πρώτη δημοσίευση το 1944 (Kunze) να παριστά έναν ηνίοχο. Αλλά τα χέρια είναι πολύ χαμηλά και κοντά το ένα στο άλλο για να κρατούν το μαστίγιο (δεξιά) και τα ηνία (αριστερά) άρματος. Και τα κάτω άκρα είναι ακριβώς το ένα δίπλα στο άλλο, πράγμα που αποκλείει ηνιοχία· αυτή χρειάζεται εδραία βάση με ανοιχτά πόδια, όπως απεικονίζεται το θέμα σε πολλά ειδώλια από τη γεωμετρική ήδη εποχή (π.χ. το προμνημονευθέν αγαλματίδιο L. Alschér, *op.cit.*, Abb. 20a-b-c = IV Bericht, Tafel 35; επίσης το προγενέστερο IV Bericht, Tafel 34).

Ο νεαρός είναι όντως αθλητής. Κρατούσε όμως αλτήρες, το υπόλειμμα του δεξιού έχει απομείνει προσκολλημένο στο σώμα, κατά μήκος του ιλιακού μυός και γραμμής. Παρίσταται στη στάση του άλματος, και αυτό εξηγεί τα κεκαμμένα γόνατα και ενωμένα άκρα πόδια.

Το πένταθλο, μέρος του οποίου ήταν το άλμα, ετέθη το πρώτον κατά την 18η Ολυμπιάδα, το 708 π.Χ. (Παυσανίας, V, 8, 7). Πρώτος νικητής στο πένταθλο ανεκηρύχθη ο Σπαρτιάτης Λάμπις (*ibid.*). Τα μακριά μαλλιά του αγαλματιδίου, νεαρού σε μετεφηβική ηλικία (ακόμη τότε δεν υπήρχαν αγώνες παιδών στην Ολυμπία) υποδηλώνουν Σπαρτιάτη. Είναι δελεαστική η υπόθεση ότι έχουμε το πρώτο ανάθημα από αυτή τη νίκη. Ίσως το ισχυρό ατού του Λάμπιδος ήταν το άλμα, στο οποίο μπορεί να όφειλε αποφασιστικά τη νίκη του στο πένταθλο. Εν πάση περιπτώσει οι χρονολογήσεις ταιριάζουν.

Η εικόνα είναι αθλητή μοιάζει να αποδίδει και προσωπικά χαρακτηριστικά. Η πλαγιοδρομηση των οφθαλμών φαίνεται να εκφράζει ιδιότητα ατόμου. Πιθανόν έχουμε να κάνουμε με την πρώτη αιωνιοποίηση θνητού εν τελειότητι, αναθηματική αφιέρωση των

νέων Ηρώων, Νικητών στον Ιερό Αγώνα της Ολυμπίας. Την ίδια εποχή γεννάται στη Σπάρτη και η Λυρική Ποίηση, όπως έχω διαπραγματευτεί, της οποίας η ουσία συνίσταται στην ταυτότητα εν αιωνιότητα κάλλους του πραγματικού, ενεστωτικού, και μυθολογικού, ηρωικού χρόνου. Εικονίζει ή όχι το αγαλματίδιο συγκεκριμένο αθλητή, το ειδώλιο αφιερώνει, ηρωίζοντας, την ουσία του πενταθλητή, υπό την άποψη του άλτη, κατά το Απολλώνιο πρότυπο. Ο «Απόλλων» γίνεται Ήρως-Αθλητής.

Το πρόσωπο του ειδωλίου έχει χαρακτηριστική ομοιότητα, σε πρόσοψη και πλάγια όψη, προς πήλινη προτομή από το Αμυκλαίο (ευρίσκεται στη Βουδαπέστη, Museum der Bildenden Künste), L. Alscher, *op.cit.*, Abb. 55c-d, σε συνδυασμό προς όψεις του προσώπου του ορειχάλκινου αγαλματιδίου, *ibid.*, Abb. 56a-b. Παραβάλλετε επίσης το κρεμαστό κεραμικό διπλής όψης *ibid.*, Abb 55a-b από τη Σπάρτη. Αυτή η τελευταία δαιδαλική εικόνα δείχνει και το προτεταμένο πηγούνι του ειδωλίου.

Το ειδώλιο εγγράφεται συνεπώς στη Σπαρτιατική Δωρική δημιουργία πλαστικής μορφής. Δείχνει τον δρόμο προς την Πελοποννησιακή μνημειακή γλυπτική. Ιδιαίτερη σειρά το συνδέει προς το μόλις λίγες δεκαετίες ίσως μεταγενέστερο άγαλμα του Κούρου από τη Φιγαλεία (στην Ολυμπία), No. 41, Figs. 144-146 (G. Richter, *Kouroi*, cf. pp. 66-7). Στον μυστηριώδη Κούρο (cf. Πausanίας VIII, 40, 1) έχουμε το παράδειγμα της Σπαρτιατικής παράδοσης στην πλαστική των πρώιμων αρχαϊκών χρόνων (περί το μέσο του 7ου αιώνα – ή, αν είναι όντως εικόνα του Αρραχίωνα όπως υποστηρίζει ο Πausanίας, είναι «αρχαϊζόν» πλαστούργημα κατά τη συντηρητική Σπαρτιατική παράδοση 8 περίπου δεκαετίες μετά την υφολογική εποχή του. Cf. Richter, *op.cit.*, p. 77, όπου να ληφθεί υπόψη ότι τα γράμματα στο στήθος του είναι σύγχρονα χαραγμένα και δεν αντιφάσκουν προς τη μαρτυρία του

Παυσανία ότι η πρωτότυπη αφιερωματική επιγραφή είχε αφανισθεί ήδη στην εποχή του. Η κατάταξη του Κούρου της Φιγαλείας από την Richter στην υποτιθέμενη ομάδα Ορχομενού-Θήρας είναι φανταστική, τόσο ως προς την ύπαρξη τέτοιας ομάδας όσο και ως προς τη σχέση του εν λόγω Κούρου με τους Βοιωτικούς Κούρους και τον Θηραίο αντίστοιχό του).

Η τεκτονική του σώματος στον Κούρο της Φιγαλείας προσομοιάζει προς την αρχή διάρθρωσης του Άλτη, λαμβανομένης υπόψη και της διαφοράς μεταξύ μνημειακής γλυπτικής σε μάρμαρο και πλαστικής μικροτεχνίας σε ορείχαλκο. Είναι και οι δυο αθλητές, με τις πιθανότητες να βαραίνουν υπέρ της μαρτυρίας του Παυσανία ο οποίος αν έσφαλε, λάθεψε κατά μόνο το μέρος της ταυτοποίησης του αθλητή της Φιγαλείας προς τον Αρραχίωνα, τον περιβόητο Παγκρατιαστή τρις Ολυμπιονίκη στις Ολυμπιάδες 52α, 53η και 54η, 572, 568, 564 π.Χ. (Παυσανίας *loc.cit.*). Εδώ ακολούθησε την εντόπια παράδοση. Μπορεί απλά να υπόκειται σύγχυση ενωρίς μεταξύ του φημισμένου Αρραχίωνα προς άλλο προγενέστερο κατά μερικές δεκαετίες, ίσως συνώνυμο, ίσως τον πάππο του πασίγνωστου. Αυτό θα εξηγούσε εύκολα την αρχαία παρανόηση πολλούς αιώνες αργότερα από τους εντοπίους.

Το άγαλμα ανήκει στα μέσα του 7ου αιώνα, εκτός αν ακολουθεί συντηρητική σχολή και είναι πράγματι μεταγενέστερο. Παριστά αθλητή και η εξαιρετικά ανεπτυγμένη μυοδόμησή του ταιριάζει στη σκληρότητα του παγκρατίου. Οι ραχιαίοι μύες διαγράφονται emphaticά και στυλιζαρισμένα στην πλάτη, όπως και οι ιδιαίτερα τονισμένοι πλάγιοι κοιλιακοί, ενώ οι μύες του στέρνου είναι εξαιρετικά διογκωμένοι και η μορφολογία τους ακολουθεί τη σχηματοποίηση των «Απολλώνων» και του Άλτη. Οι εμπρόσθιοι κοιλιακοί διαγράφονται με την αδρομέρεια ενός δυνατού και γυμνασμένου κορμιού. Οι μηροί είναι καλοσχηματισμένοι, με ελαφρά κύρτωση των δικεφάλων εις υποδήλωση ισχύος, χωρίς να έχουν την υπερτροφία π.χ. των Κούρων από το Σούνιο. Οι γλουτιαίοι

σφαιρώνονται με την πυκνή σφίγξη του Άλτη της Ολυμπίας. Το ίδιο χαρακτηριστικό είναι το υπερτονισμένο εύρος των ώμων.

Τα μαλλιά πέφτουν πλούσια στην πλάτη ενώ δυο πλεξούδες έρχονται εμπρός στο στήθος εκατέρωθεν του λαιμού. **Πρόκειται για την πρωτοαρχαϊκή και πρώιμη αρχαϊκή πλαστική της Σπαρτιατικής Σχολής.** Δυστυχώς λείπουν η κεφαλή και τα πόδια κάτω από τα γόνατα.

Δυο αγαλματίδια από την Ακρόπολη καθιστούν σαφέστερη την ιδιοτυπία της Λακεδαιμόνιας πλαστικής ως μήτρας των εξελίξεων. Ένα είναι το εικονιζόμενο Abb. 2, E. Buschor, *Frühgriechische Jünglinge*, 1950. Το ειδώλιο παριστά και αυτό έναν «Απόλλωνα», πολεμικό, Δωρικό, Σπαρτιατικό, τον Αμυκλαίο. **Η κεφαλή (πρόσωπο, περικεφαλαία, μαλλιά) παραπέμπει κατ' ευθείαν στον πήλινο Αμυκλαίο Απόλλωνα της Γεωμετρικής Εποχής, στον οποίο έχω αναφερθεί** (Karl Arno Pfeift, *Apollo*, 1943, Tafel 1). Το δεξί χέρι είναι σηκωμένο, κρατούσε δόρυ, ενώ το αριστερό προτεταμένο, είχε το τόξο του Δωρικού Μεγάλου θεού. Ο σωματότυπος ανήκει στην ίδια γενική κατηγορία με τη μορφή των μεταγενέστερων «Απολλώνων» της Ολυμπίας. Το Αθηναϊκό ειδώλιο της τελευταίας Γεωμετρικής Εποχής, ακριβώς πριν την Ανάδυση της Μορφής, αποκαλύπτει περίτρανα τη Λακωνική αρχή της Ελληνικής πλαστικής.

Το άλλο αγαλματίδιο αποτελεί την Αττική έκφραση που αντιστοιχεί στο επόμενο βήμα μετά τους Σπαρτιατικούς «Απόλλωνες» της Ολυμπίας (IV Bericht, Abb. 97-98). Μπορεί λοιπόν να συγκριθεί με τον Άλτη της Ολυμπίας.

Η πλάγια κατατομή του προσώπου είναι κοινή και εμφανίζει τη χαρακτηριστική αμβλεία γωνία από κορυφής μετώπου μέχρι άκρας μύτης

και από μύτη προς πηγούνι [Cf. Charles Walston (Waldstein), *Alcamenes and the Establishment of the Classical Type in Greek Art*, 1926, pp. 42 sqq. ("The Facial Angle")]. Αλλά η θέση του αυτιού είναι φυσική στο ειδώλιο της Ακρόπολης, ενώ συνιστά καθαρά μια τοποθέτηση μορφολογικού στυλιζαρίσματος στον Άλτη της Ολυμπίας. Τα μαλλιά είναι πλούσια αλλά κομμένα κοντύτερα στο Αττικό αγαλματίδιο. Στη Σπάρτη αντίθετα οι νέοι κρατούσαν μακριά κόμμωση και μετά την είσοδο στην εφηβεία: επέμεναν στην Απολλώνεια όψη της αιώνιας νεότητας. Τα μαλλιά του Αθηναϊκού ειδωλίου πέφτουν μόνο πίσω σε παράλληλες κοτσίδες μέχρι το πάνω μέρος του ώμου. Το πρόσωπο στην εμπρόσθια όψη εμφανίζεται ευρισκόμενο κοντύτερα προς τη Γεωμετρική τεχνοτροπία κατά τον τονισμό μεγαλοφθαλμίας και εξωφθαλμίας εις ρεαλισμό εκφραστικότητας. Αλλά η δόμηση του προσώπου είναι προχωρημένη. Και ενώ ο Άλτης έχει σχεδόν εξατομικευμένα χαρακτηριστικά προσώπου, πιο εκφραστικό είναι το πρόσωπο του Αττικού αγαλματιδίου.

Η μεγάλη και χαρακτηριστική διαφορά έγκειται στην απόδοση του σώματος. Ιδιαίτερα αποκαλυπτική είναι η σύγκριση των πλάγιων όψεων, IV Bericht Tafel 49 (για τον Άλτη της Ολυμπίας) και Abb. 98 (για το ειδώλιο της Ακρόπολης). Στο Λακωνικό ειδώλιο η Μορφή έχει ισχυρή τεκτονική συγκρότηση. Τα σωματικά μέλη, ως μυϊκές μάζες, τονίζονται στη διακεκριμένη τους υπόσταση. Το γυμνασμένο σώμα οικοδομείται από τη συνάρθρωση των μελών εις όλο. Η ενότητα του κορμιού είναι τεκτονικής αρχής. Αντιθέτως, στο Αττικό αγαλματίδιο η ενότητα συνίσταται από τη γλαφυρή γραμμή του πέρατος της μορφής στη συνολική της συνέχεια.

Ο Δωρικός και Ιωνικός ρυθμός πλαστικής «ειδοποιούνται» ήδη εδώ. Στα κοινά της ανάδυσης της Μορφής διαφοροποιούνται τα ειδικά των ρυθμών. Ο Νόμος της Μετωπικότητας ισχύει εξ ίσου: το σώμα είναι δοκοειδές, με αναντίστοιχο βάθος. Αλλά πιο έντονο είναι το φαινόμενο

στον Ολυμπιακό Άλτη, αν συσχετισθεί πλάτος προς βάθος κορμού. Μια ρέουσα, απλή και γλυκά δυνατή γραμμή περιτρέχει το Αττικό σώμα από ώμων εις μεγαλειώδεις γλουτούς και μέχρι γόνατος. Η κραταιή γυμναστικότητα του σώματος υπάρχει φυσικά και εδώ, αλλά αποδίδεται διαφορετικά, όχι ως συνδιάρθρωση επιμερισμένων μυϊκών μελών. Κυριαρχεί η «οριακή» συμπερίληψη του όλου, η έμφαση στη συνολική μορφή ως οριζόμενη από το πέρας του ενιαίου περιγράμματος. Το αθλητικό ιδεώδες υποδηλούται από μια εξοίδηση των στερνικών μυών, μια σφαιροποίηση των γλουτών, ένα φούσκωμα των μηρών. Αλλά όλα αυτά εκφράζονται ως λείες κυματώσεις του συνεχούς ορίου του περατούντος τη συνολική Μορφή περιγράμματος χωρίς να αποτελούν χωριστά διαφοροποιούμενα μέλη που συνέρχονται εναρμονιζόμενα στην ενότητα του όλου. Σημαντική είναι η μορφολογική ομοιότητα των αιδοίων στα δυο αγαλματίδια. Μετά την τέλεια γύμνωση του σώματος εμφανίζεται και ο τονισμός των ανδρικών οργάνων ως μορφολογικών καλλολογικών στοιχείων.

Το κορμί είναι ολοκλήρωμα μιας ιδιαίτερα συνεχούς περιγραφικής καμπύλης στον Αττικό ρυθμό, είναι ο τεκτονικός εναρμονισμός ισχυρότερης διάρθρωσης στον Λακωνικό-Πελοποννησιακό. Η διαφορά του ύφους πρωτοεμφανίζεται στα ειδώλια που πραγματεύομαι, και θα επεκτείνεται κατά την πρόοδο του Αρχαϊσμού. **Η γλυπτική μορφολογία αντιστοιχεί έτσι επακριβώς προς την αρχιτεκτονική.** Η ραδινή κομψότητα του Ιωνικού κίονα και σωματικού ρυθμού από το ένα μέρος, η στιβαρή «τετράγωνη» αρμονία του Δωρικού κίονα και γυμνού από το άλλο. Ακόμη και η φαινομένη μεγαλοκεφαλία του αγαλματιδίου από την Ακρόπολη απαντά στην αισθητική του διακοσμητικά τονισμένου Ιωνικού κιονοκράνου. Αντίθετα, εμφατική είναι η σωματότητα Δωρικού κίονα και Δωρικού αγάλματος.

Ο Σπαρτιατικός Δωρισμός έδωσε στην καθαρή γραμμή του την ομάδα των «Απολλώνων» της Ολυμπίας και εν συνεχεία τον Ολυμπιακό Άλτη, τελικά δε, για τον Πρωτοαρχαϊσμό, στη μνημειακή γλυπτική, τον Κούρο της Φιγαλείας. Από την ίδια Λακωνική απαρχή ξεκινάει η Αττική σειρά. Έχουμε πρώτα τον προαναφερθέντα Αμυκλαίο Απόλλωνα της ύστερης Γεωμετρικής Εποχής (Buschor, *op.cit.*, Abb. 2 = L. Alscher, *op.cit.*, Abb. 25a-b = E. Buschor, *Vom Sinn der griechischen Standbilder*, 1942, Tafel 16 = Fr. Matz, *Geschichte der Griechischen Kunst*, Band I, *Die geometrische und die früharchaische Form*, Tafel 30 (Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο Αθηνών No. 6613). Η συνέχεια δίνεται από το Αθηναϊκό ύφος του αγαλματιδίου Abb. 26a-b Alscher (Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο Αθηνών No. 6612). Και εδώ πρόκειται για Αμυκλαίο Απόλλωνα (τελευταίας περιόδου της Γεωμετρικής Εποχής) σε εντονότερη κινητικότητα. Και μετά ερχόμαστε στο ειδώλιο που πραγματεύτηκα (= Matz, *op.cit.*, Tafel 64). Ο Αττικός ρυθμός φανερώνεται εδώ, που θα οδηγήσει στη Μνημειακή Γλυπτική των Κούρων του Σουνίου. Υπάρχει μάλλον εν προκειμένω και η μεταφορά τύπου από τον Απόλλωνα στον Αθλητή, όπως στην Ολυμπιακή ακολουθία. Εδώ το αγαλματίδιο παριστά αθλητή Ηνίοχο ή παλαιστή ή πύκτη, όπως τα προτεταμένα χέρια (αλλά λείπουν τα άκρα τους) φαίνεται να υποδηλώνουν.

Η Ανάδυση της Μορφής είναι το κοσμοϊστορικό γεγονός. Η Μορφολογία αποτελεί το θεμέλιο της καλλιτεχνικής δημιουργίας στον Ελληνισμό. Το ύφος είναι θέμα μορφολογικής διαφοροποίησης. Τύποι, χαρακτηριστικά και τεχνική δεν αποτελούν ειδοποιούς

διαφορές επί των οποίων να ουσιώνονται κριτήρια αισθητικής ανάλυσης. Για παράδειγμα η ομοιότητα χαρακτηρισολογίας του προσώπου μεταξύ του Άλτη της Ολυμπίας και του νεαρού Ηνιόχου από ελεφαντοστόύν μεταξύ δυο περωτών ίππων (Σάμος, cf. *Jahrbuch des Deutschen Archäologischen Instituts*, Band 54, 1939, *Archäologischer Anzeiger*, Abb. 18, Spalten 265-6) είναι έντονη. Αλλά τα αγαλματίδια είναι τελείως διαφορετικής Μορφής και, συνεπώς, Ύφους.

Συμπόσιο

Αυτή την **Πέμπτη 12^η Φεβρουαρίου** στο Πρόγραμμα δεν εγγράφεται η συνηθισμένη σεμιναριακή συνάντηση το βράδυ. Αλλά συμποσιακή θα γίνει, με αφορμή την «Τσικνοπέμπτη» εις εορτήν των **αρχαίων Διονυσίων**. Στις 11, 12 και 13 Ανθεστηριώνος εορτάζοντο τα **Ανθεστήρια, (Πιθοίγια, Χόες, Χύτροι)** κατά διαδοχή. Θα συμποσιασθούμε και συζητήσουμε και συνεορτάσουμε εν χρόνου στιγμή από αιωνιότητος. Και ενώ ρέουν ταχύρρυθμα οι εξελίξεις για την χώρα εμείς θα δοξολογούμε τον Άρχοντα του Γίγνεσθαι βακχεύοντες, επόπτες των μυστηρίων του και γνώστες του νοήματος των φαινομένων.

Όποιος ενδιαφέρεται να συμμετάσχει ας επικοινωνήσει μαζί μου.